Fylkesmannen i Nord-Trøndelag
Noerhte-Tröndelagen fylhkenålma

Rokne og Heglebustad seterlag v/ Asbjørn Tingstad
Rokneshøgda
7609 LEVANGER

Vår dato: 07.01.2015
Vår ref.: 2014/6705
Arkivkode:432.4
Deres dato: 05.11.2014
Deres ref.:

Dispensasjon til riving av gammelt og oppføring av nytt uthus på Roknesvollen i Øvre Forra naturreservat i Levanger

Fylkesmannen gir dispensasjon til å rive gammelt uthus og føre opp nytt på Roknesvollen i Øvre Forra naturreservat. Fylkesmannen finner ikke at tiltaket strider mot vernevedtakets formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig

Fylkesmannen viser til søknad fra Rokne og Heglebustad seterlag oversendt per e-post 05.11.2014, om dispensasjon til riving av gammelt uthus og oppføring av nytt på Roknesvollen i Øvre Forra naturreservat i Levanger kommune.

Søknaden
Bakgrunnen for søknaden er at det eksisterende uthuset er i dårlig forfatning og ikke lenger tjener den funksjonen det var tenkt til. Det bygget som skal rives, er 6 meter langt og 4 meter bredt, og har en rafthøyde på 1,4 meter. Det nye bygget som søkes oppført, er 6 meter langt, 5 meter bredt, med en rafthøyde på 2 meter og en takvinkel på 35°. Bygget som settes opp vil ha tilnærmet samme plassering som eksisterende.

Seterlaget fremmer søknaden etter ønske fra Roknesvollen 4H-seter, da 4H-setra har behov for bedre forhold for dyra på setra. De eksisterende bygningene gir ikke mulighet for å gi husdyra rom innendørs, noe som er nødvendig både i solsteik og i dårlig vær. Bedre forhold for husdyra er en viktig forutsetning for at 4H-setra kan opprettholde og videreutvikle sin aktivitet på Roknesvollen. Det nye uthuset vil også gi mer hensiktsmessig plass for oppbevaring av utstyr, fôr, ved med mer.

Av økonomiske og kapasitetsmessige årsaker, planlegges oppsettingen av nytt uthus gjennomført i to omganger. I første omgang rives det nederste av de to eksisterende tilstøtende uthusene og erstattes av nytt bygg. Når dette er ferdigstilt, vil det vurderes å søke om å rive resterende bygg og erstatte det også med et nytt.

Det nå omsøkte nye uthuset er tenkt oppført i reisverk med stående kledning. Om ønskelig kan villmarkspanel brukes. Taket er tenkt som torvtak på samme måte som det eksisterende uthuset (og de øvrige bygningene).

Seterlaget gjør oppmerksom på at etter vedtak fra Reinsjø fjellstyre betraktes ikke lenger Roknesvollen som seter, men seterlaget ønsker likevel å gi Roknesvollen 4H-seter mulighet for å fortsette sin aktivitet slik den har vært drevet og utvikle denne slik at deltakere på 4H-setra og turfolk for øvrig får glede av et levende setermiljø i flotte omgivelser.

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer
fmntpost@fylkesmannen.no

Besøksadresse:
Statens hus Strandveien 38
www.fylkesmannen.no/nt

Telefon:
74168000
Org.nr.:
974 772 108

Saksbehandler:
Hilde Ely-Aastrup
74 16 80 74
fmnthel@fylkesmannen.no

Områdebeskrivelse
Formålet med fredningen av Øvre Forra naturreservat er ifølge pkt. III i verneforskriften er "*å bevare et stort og særpreget myrlandskap med en naturskjønn elvestrekning og å verne om det spesielt rike og interessante fuglelivet, vegetasjonen og annet naturlig dyreliv som er knyttet til området*".

I 2002 fikk Øvre Forra Ramsar-status som et internasjonalt viktig våtmarksområde etter følgende kriterier:

- Et stort representativt myrområde med mange forskjellige utforminger av myr.
- Området har flere internasjonalt truede arter (IUCN Red List).
- Området har stedvis kalkrik geologi og stor diversitet av naturtyper, noe som gir leveforhold for et høyt antall fuglearter.
- Området innehar svært verdifulle hekkeområder for vadefugl.

Roknesvollen er en gammel seter som ligger 400 moh. vest for Heståa og sør for Roknesvola. Berggrunnen er i hovedtrekk rik til middels rik i dette området.

Setring og markaslått var vanlig i Øvre Forra, men opphør av tradisjonell bruk har ført til omfattende gjengroing av kulturpåvirka arealer. Noen voller, der i blant Roknesvollen, har fremdeles i dag et betydelig utmarksbeite, særlig med sau. Vollen har for en stor del åpen naturbeitemark. Det er arealet sentralt på vollen som har størst botanisk verdi. Karplantefloraen i engvegetasjon er typisk for floraen på kulturmark i Øvre Forra. Ingen fremmede arter er observert.

Gjennom aktiviteten til 4H er det beiting av flere dyreslag på vollen. Ifølge forsker Anders Lyngstad, var vollen i 2014 flekkvis godt beita, men beitetrykket virket noe lågt samtidig som det var en del slitasje rundt husene. Deler av vollen har blitt slått i løpet av det siste tiåret for å prøve å redusere dominansen av finnskjegg. Det er registrert fire rødlistearter av sopp (VU), og lokaliteten har verdi A – svært viktig.

Hjemmelsgrunnlag
Øvre Forra naturreservat ble fredet ved Kronprinsreg. res. 21. desember 1990.
Ifølge verneforskriften punkt IV nr. 3 «*må det ikke* iverksettes tiltak *som kan endre de naturgitte forhold, herunder oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger,…. drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, …. Opplistingen er ikke uttømmende.»*

Søknaden om riving av eksisterende bygning og oppføring av ny, må behandles etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen, punkt VIII i verneforskriften. Denne ble imidlertid erstattet av § 48 i naturmangfoldloven den 19. juni 2009. Ordlyden her er:
«*Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig*.»

Som grunnlag for vedtaket er søknaden også vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8 til 12.

Fylkesmannens vurdering
Roknesvollen ble sammen med de fleste andre setervollene i Øvre Forra kartlagt med tanke på biologiske verdier av Anders Lyngstad og John Bjarne Jordal i 2013 og 2014. Resultatene framkommer i rapporten «Kulturmark i Øvre Forra naturreservat» (under trykking). Kulturhistorien for storparten av naturreservatet er beskrevet i "Te fjells i Frol og Skogn" (Berre et al. 2013). Roknesvollen ble dessuten oppsøkt i forbindelse med kartlegging av sopp i 1998 (Nuñez 1998).

Kunnskapsgrunnlaget, jf nml § 8, for å kunne fatte vedtak angående det omsøkte tiltaket, mener vi er godt og tilstrekkelig. Vi legger stor vekt på dette prinsippet og mindre på føre-var-prinsippet jf nml § 9, siden dette først og fremst er aktuelt å bruke når kunnskapsgrunnlaget er mangelfullt.

Med hensyn på prinsippet om økosystembasert forvaltning og samlet belastning, nml § 10, mener vi at tiltaket har mindre betydning. Arealet som det nye bygget vil beslaglegge, er noe større samt at plasseringen er litt forskjøvet sammenlignet med det eksisterende. Tunet med husene er inngjerdet og svært mye brukt (flere tusen er innom hver sommer), og det viktigste arealet for biologisk mangfold er utenfor denne inngjerdingen. Det nye bygget vil ikke komme i konflikt med noen av de registrerte rødlistede artene. Tiltaket er påpekt å være viktig for fortsatt tilnærmet tradisjonell bruk av vollen i regi av 4H. Generelt er de biologiske verdiene på setervollene avhengig av fortsatt menneskelig bruk som slått og beiting av husdyr, og den største trusselen for setervollene i dag, er gjengroing.

Uttransport av materialer etter riving og frakt inn av nye materialer, må skje om vinteren ved hjelp av snøscooter. Selv om verneforskriften ikke regulerer motorferdselen i Øvre Forra naturreservatet, må eventuell bruk av motoriserte kjøretøy i forbindelse med tiltaket skje så skånsomt som mulig, jf nml § 12, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Kun rent, ubehandlet treverk kan brennes/brukes til ved. Rivningsmaterialer utover dette er ikke tillatt å grave ned eller å legge igjen, men skal fraktes ut og leveres på godkjent søppelmottak.

I denne forbindelsen kan det nevnes at det i utkanten av vollen og særlig sør for denne, er observert rester av et nettinggjerde (sauegjerde) som ikke lenger er i bruk. Dette virker forsøplende og bør fjernes samtidig med utfrakt av avfall etter bygningsarbeidene.

Dersom opprydding og materialfrakt etter riving og bygningsarbeid gjennomføres som skissert, vil tiltaket ikke forventes å medføre miljøforringelse av naturreservatet. Om det likevel viser seg at tiltaket skader naturverdiene, skal kostnadene med retting og/eller tilbakeføring bæres av tiltakshaver, jf nml § 11.

Utfra vurderingene ovenfor, mener Fylkesmannen at begge vilkårene i nml § 48 for å kunne gi dispensasjon, er oppfylt. Det omsøkte tiltaket strider ikke mot vernevedtakets formål og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Vedtak
Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 (Jf punkt VIII i verneforskriften for Øvre Forra naturreservat) har Fylkesmannen i Nord-Trøndelag fattet følgende vedtak om dispensasjon fra bestemmelsene i punkt IV nr. 3 i «Forskrift om fredning av Øvre Forra naturreservat, Levanger, Verdal, Stjørdal og Meråker kommuner, Nord-Trøndelag»:

- Rokne og Heglebustad seterlag gis dispensasjon til riving av gammelt uthus og oppføring av nytt som omsøkt på Roknesvollen i Øvre Forra naturreservat i Levanger kommune.
- Vilkår er at rivningsmaterialer utover rent, ubehandlet treverk skal fraktes ut og leveres på godkjent søppelmottak.
- Denne dispensasjonen gjelder i 3 år fra dagens dato.

Vi gjør oppmerksom på at dette vedtaket er fattet i medhold av forskriften for Øvre Forra naturreservat og naturmangfoldloven. Andre tillatelser må innhentes fra grunneier Statskog SF og Levanger kommune.

Klagerett
Det er klagerett på vedtaket i medhold av forvaltningslovens Kap. VI. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, 7485 Trondheim, og sendes Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Bjørnar Wiseth (e.f.)
Miljøverndirektør

Hilde Ely-Aastrup
Rådgiver
Miljøvernavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen underskrift

Kopi til:

Statens naturoppsyn	Postboks 5672 Sluppen	7485	Trondheim
Innherred samkommune	Postboks 130	7601	LEVANGER
Meråker kommune		7530	Meråker
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Stjørdal kommune	Postboks 133 / 134	7501	Stjørdal
Reinsjø fjellstyre	Postboks 130	7601	Levanger